

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.	Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 .	Egyes szám ára	20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők. Hirdetések, valamint nyilvántári közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Lakáshiány Petrozsényben.

Nagy gondot okoz a közdolgok intézőinek Petrozsényben a lakáshiány mizeriájának elenyészése, aminek érthető folyománya a hallatlan lakásdrágaság. De ez magában véve legfeljebb a lakáskeresőket terhelné, ámde a legnagyobb baj, hogy egyáltalán nem lehet lakást kapni. Mindezt Petrozsény rohamos fejlődése, az idegenek tömeges települése okozza. Semmi túlzás sínesen abban az állításban, hogy Petrozsény amerikaiasan fejlődik. Sajnos, hogy ezzel a fejlődéssel nem áll arányban a település, az elhelyezkedés egyéb feltétele. A legaggasztóbb pedig az, hogy nincs mód a baj gyökeres szanálására.

Az építési kedv nem hiányzik. Meg volnának a finális feltételek is, csak az a baj, hogy nincsen elegendő alkalmas telkek bérházak építésére.

A község belterületén lévő telkek vagy a kincstár, vagy a bányatársulat tulajdonát képezik. Ezeket a telkeket tehát lehetetlen volt eddig bérházak építésére megszerezni.

A bányatársulat folyton fejleszti üzemét s az ennek folytán ideözönlő munkásai részére is alig képes lakásokról megfelelőleg gondoskodni. A pénzügyi bányakincstár a jelen, de különösen a jövőben előálló szükségletre való tekintettel eleve gondol a községbányáinak fejlesztésével elkerülhetlenül szükségessé váló építkezésekre.

Érthető tehát, hogy sem a kincstár, sem a bányatársulat nem hajlandó a még beépítetlen telkektől megválni.

Ez a plauzibilis indok azonban nem szánja a bajt, amely napról-napra nyomasztóbb azokra, akiket a megélhetés kényszerűsége, a boldogulás vágya ide köt.

A magyar államvasutak telepházak építésével gondoskodott alkalmazottai elhelyezéséről. A bányatársulat is folyton bővíti kolóniáit. De a kisiparosok, kereskedők, állami, járási, községi tisztviselők, hivatalnokok, magánalkalmazottak, vállalkozók, üzleti alkalmazottak stb., szóval, azok az ezerek, akikről a bányatársulat, a kincstár és a vasutak nem gondoskodnak, ma holnap semmi áron se lesznek képesek Petrozsényben fedél alájutni.

Pedig a közel jövőben igen sokan fognak még előreláthatólag itt letelepülni.

A kir. járásbíró, telekkönyvi és kir. adóhivatal szervezése, a főgimnázium 7 és 8-ik osztályának felállítása, a határrendőrség szervezése, előre láthatólag még néhány ügyvéd ide települése már magában annyi lakást vesz igénybe, hogy a folyamatban lévő és tervezett magánépítkezésekkel a fellépő igények nem lesznek kielégítve.

Legutóbb a községi építészeti és pénzügyi bizottság felhívta az előjáróság figyelmét a köztudott lakáshiányra s a baj kitelhető orvoslása iránti intézkedésre. Ámde mit tehet a községi előjáróság, hiszen évek óta vajdák a község ház építés ügye s éppen a telekhiány miatt még ez is csak pium desiderium. Legfeljebb építkezésre buzdíthatja azokat, akiknek módjukban áll bérházakat építtetni.

Ámde erre alig van szükség, mert akiknek telkük s az anyagi képességük meg van, azok a saját jól felfogott érdekükből ugy is építkeznek. Mert belátják, hogy gyümölcsözőbb tőkebefektetést kívánni sem lehet. Ennek tudatában a háztulajdonosok most úgy igyekeznek kihasználni a helyzetet, hogy földszintes házaikra emeletet, vagy minden igénybe vehető telkekre lakásokat építtetnek.

Mindezzel azonban csak csekély részben van segítve a lakáshiányon.

Ha ma még nem is érezhető, de rövid idő alatt okvetlenül hátrányosan befolyásolja Petrozsény intenzív fejlődését a már is jelentkező lakáshiány.

Ezzel a tagadhatlan tényssel szemben a helyhatóság az építkezésre buzdításon kívül ez idő szertint egyebet nem tehet. Pedig ezzel nincsen segítve a bajon. Az egyedüli panacea az volna, ha építkezésre alkalmas telkek állnának rendelkezésre. Ezeket kellene megszerezni. E tekintetben a társadalom és a hatóság együttes közreműködésétől várható az ohajtott siker.

A kormány több ízben, legutóbb a községi tisztelő küldöttség előtt a miniszterelnök is nyomatékosan hangsúlyozta, hogy Petrozsény kulturális és gazdasági fejlődése állami s magyar nemzeti érdek képez. Fel kellene tenni a kormány előtt ösztön a helyzetet s kérelmezni a lakások építésére alkalmas telkek áruba bocsátásának engedélyezését. Magyar nemzet érdek lenne ezzel előmozdítva. Az Alföldön mezei munkáslakások építését állami hozzájárulással is elősegíti a földművelési miniszter. Ugyanígy nemzetgazdasági célt mozgatna elő a kormány a bányauzem sérelme nélkül elárusítandó telkek beépítésének lehetővé tételével. Ezeket a telkeket a kincstár magas áron eladhatná s a lakáshiányon egy-két év alatt segítve lenne.

Ebben az irányban kellene akciót indítani, még pedig sürgősen. A kormány jóindulata községünk iránt nyilvánvaló s így a teendő lépések sikere elé is megnyugvással nézhetünk.

Néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát.

„PETROZSÉNY ÉS VIDEKE” TÁRGYAJA.

Három pipa.

Volt nekem egy öreg anyai nagynéném, Csákányi Eszti, aki egész életében egyebet sem tett, mint folyton-folyvást utazott az ő bőrfedelű hintóján. Egyik atyafitól a másikhoz ment látogatni: otthon sohasem volt, azaz, hogy mindenütt otthon volt; nem pihent, el nem fáradt és derült jó kedve volt hóban, sárban, napsugárban. Almásszürke kancáit, hóbortos vén kocsisát és szádadeleji tyúkültetőjét már a gyerekek is megösmerték; jöttek nagy rivalgással, ha a hintó feltűnt a falu végén: — Itt a lengyel! — kiáltották.

Ugyanis a roznyelvi Zathureczky Mihály egyszer azt találta mondani Eszti néniről:

Tudjátok meg, hogy az csupán tévedés, hogy Eszti krispinben jár. Tulajdonképen lengyelnek született ökelme, korhelykedő, cimboráskodó, ingyenélő lengyelnek s a sors így határozott felőle, de utközben — a mig a sors akarata a kivitelhez ért — valami tévedés történt és leány lett a fiú helyett. Ám hiába lett leány, azért már lengyelnek kellett maradnia . . . Kár, — fűzte hozzá elgondolkozva — hogy nem lett igazi lengyel. Legálább gorombáskodni lehetne vele.

De hát Zathureczkynek ebben sem volt egészen igaza. (Egyáltalán sohasem volt igaza.) Eszti néni, nem tekintve örökös utazgatását, igen jószívű, áldott teremtes volt. Kissé szabadszájú volt, mint mindazok, akik sok időt töltenek korcsmák, utszéi csárdák ivóiban, de ezt is meg lehetett neki bocsátani.

— Bezzeg, ha szerelmes volnék, — mondta furesa mosollyal — majd otthon ülnék és fonnék, fonnék

hosszu fonalat az orsón, a melylyel magamhoz akar-nám kötni egy bizonyos férfinak a szívet, — mint teszem azt özvegy Dobokainé fonja a szálát a Sironai szíve után. De nem vagyok szerelmes, gyerekek. Sohasem is voltam. Az ördögbe! Miért is nem voltam szerelmes? . . .

Persze, persze, akkor nem lett volna szegényből mindenkinek terhe, elvirult vénleány. Mert a családi legenda szerint — mennyi ilyen bolondos legenda van. — Eszti lett volna a legszebb, legbájosabb, legkedvesebb valamennyi Csákányi leány között. El is koptattak utána vagy egy tucat eszimat, de Eszti soha sem hajlott a szíves szóra. Még harminc esztendősen is így felelt a kérőinek:

— Várjunk még egy keveset. Rá érünk még, ne siessünk.

— De bizony siessünk, Esztikém, — mondta az utolsó kérője, a vén köhögős Viznyay Pál, aki az özvegyi életét akarta felderíteni Esztikével, — siessünk, mert ma holnap már csak a bundámhoz mehet férjhez, a bundám pedig én már nem leszek benne.

Eszti elpirult erre a gorombaságra, de mert jókedve soha sem hagyta el, most is vidáman felelt:

— Ugyan Viznyay bácsi, minek házasodna meg már erre a kis időre?

Igy felelt s az öreg Viznyay is elment, mint anynyi sokan, másfelé keresni feleséget. Eszti pedig nem-sokára azután kitolta a tyúkültetőt a kocsiszínből, befogatta az almásszürkéket és megkezdte szomorú-vig utazgatásait. Az atyafiak eleinte nagyon is szívesen látták. Utóvégre Esztikének csinos vagyonkaja volt. Bár a vénleányok soká élnek, de egyszer mégis csak meghalnak. Meg aztán Eszti nagyon használható, kedves vendég volt. A főzőkanalat nyomban a kezébe kapartotta

és úgy süttött, főzött, hogy királynál se jobban. Ápolta a betegeket, ivott, kocingatott a férfakkal. Mindenhez értett, mindent tudott. A vén aglegény Gaál, a kinél három hétig volt látogatásban s akit ezalatt kigyógyított közsvényéből, rendbehozta házát, házátáját, így kiáltott fel:

— Eszti, ha attól nem félnék, hogy kinevetnél, még most is feleségül vennék.

Eszti busan csóválta a fejét:

— Most nem lehet. Most másnak a felesége vagyok. Gaál, pedig járni se igen tudott, talpra ugrott:

— Kutya mája! Megbolondultál?

Eszti csak a fejét csóválta:

— Bolondság. Gaál bácsi, de igaz: most a Sár György felesége vagyok. Az övé is leszek, amíg le nem telik egy esztendő.

— Hát aztán kié leszel? — kérdezte Gaál álmélkodva.

Eszti elgondolkozott:

— Aztán . . . Ha jól emlékszem, Szaploneczay következik. Sár György után ő volt a kérőm, ő belé voltam szerelmes és ő én belém. Minden régi kérőmre, minden régi férfinak, a kibe szerelmes voltam, egy teljes esztendőt szántam az ezután következő életemből. Az esztendő alatt mindig rájuk gondolok, értik imádkozom és a névnapjukra valami kedves ajándékot küldök.

A vén Gaál úgy nevette, hogy csaknem szétpattant a mentéje:

— A kakas csipje meg! Hát aztán a nagyhasu, sokgyerektű Sár György tudja-e, hogy ebben az esztendőben neki két felesége van?

Eszti lesütötte a szemét:

— Nem tudja, — vallotta — de hiszen az nem is szükséges. Az egész feleségesdi nem más, mint csupán vezeklés a leányévéért, meg aztán valamire csak kell gondolni álmatlan éjszakáimon!

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Halálozás.** Nuber Ignác aninoszai főaknász neje szül. Heicz Erzsébet folyó hó 20-án meghalt életének 34-ik, boldog házasságának 12-ik évében. Nagy részvétel mellett temették el az ág. ev. egyház szertartása szerint f. hó 22-én. Halálát mélyen lesújtott férjén kívül három gyermeke s kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Virágvasárnap.** Az élet változóságának színboloma. Az emberi élet. Ma a tömeg kegyeltjei vagyunk, rózsá és virágok ág a lábunk alatt. Hosszanna vesz körül, mint Dávid fiát. S holnap? Elmulik minden. Elhangzik a szó s a sívár jelen nem hagy mást néznünk, mint a lábunk alatt néhány hervadt, száradt virágot s a mult időkből maradt meg az a keserű emlék, ami volt nagyságunkat juttatja eszünkbe. Ma hatalom, ünnepeles, holnap nád-szál a kezünkben és a tömeg „feszítsd meg”-et kiált. Ember, ne higgy a virágnak, ne a hízog szónak. Mert minden, ami emberies: mulandó. Ember, gondoldj ama szomorú időre, mikor az igazságot érte utól a halál. Pedig az a vájó igazság volt.

— **Március 15.** Ünnepeztünk. Egyszerűen, zaj nélkül. A lelkesedés, magyarságunk e jellegzetes megnyilatkozása nem hiányzott. A keblekben azok az érzelmek, mik a magyar haza, a magyarság fogalmával össze vannak forrva acélosak voltak. Mint ama első március 15-én. A dal szárnyalt; ima hangzott el az ajkáról és testvér testvérral kezét fogva e napon úgy ünnepeleltek, mint akkor, mikor nagy volt a magyar nemcsak érzelmekben, de tettekben is. Ha ma már nem is úgy van egészen, ha ma már a hazafias cselekedetek nem is oly gyakoriak és az érzelmek megnyilatkozásai nem is oly intenzívek: Mégis nem tagadhatunk meg a március 15-től bizonyos lelkesítő momentumot, amely abban áll, hogy legalább emlékeztünk régiokról. Az a hajnalhasadás, az a virágnylás az volt a magyar nemzet életrekelése, ami nemcsak eszméket testesített meg, de erőt is adott a megtestesített eszmék munkássá tételére. Az az első márciusi nap nemcsak virágot fakasztott, de gyümölcsöt is érlelt, ami eredményeiben mérhetetlen volt e nemzet életében. Ha ma már nem oly intenzív a márciusi érzelmek, ha a honszeretet nem is az aminek lenni kellene, nagyot alkotó impulzusnak; ne az emberekbe keressük a bajokat. De az időben. A magyar könnyen lelkesül. A magyar könnyen tesz. És amit tesz, igyekszik azt erősíteni. Sőt időtlen-időre fenntartani. Mint ahogyan láttuk, tudjuk. Érezzük, hogy ez ma is megvan. Érezzük, hogy már is munkás a hazaszeretet. Érezzük és tudjuk, hogy a talaj, igaz alapja e nagyfontosságú munkának: nemes talaj. Legyen is az. Mert soha olyan nagy szüksége nem volt ennek a sokat szenvedett országnak hazafias nagy tettek, mint épen időkben. Mert soha sem volt nagyobb szüksége a honnak tisztán

értő és dolgozni nemcsak tudó, de szerető polgárookra, mint épen ma. A szabadság ama nagy napja legyen nagy tettekre buzdító ötvenkilenc év után is. Hogy lássuk már egyszer igazán a boldognak a magyart. Igazán boldognak, a munka jegyében.

Március 15-én reggel a róm. kath. templomban ünnepies istentisztelet volt. A misét Hobot A. József plébános celebrálta s ugyancsak ő tartotta az ünnephez méltó szónoklatot. A templomból a felbuzgó után végig vonult a közönség, hogy a társulati iskola által rendezett ünnepélyen részt vegyen. Szép számban megjelent közönség előtt szavaltak és énekeltek a gyermekek, aztán Károlyi társ. tanító mondott rövid beszédet, buzdítván a gyermekeket haza és fajszeretetre. — Este a kaszinó termeiben ünnepies estét tartottak a polgárok. Mint minden évben, úgy most is szép számú közönség emlékezett el estén a nagy időkre. Fialat emberekből alakult alkalmi énekkar hazafias dalokat énekeltek. Majd Blascheck Aladár főmérnök, a kaszinó elnöke szép szavakkal nyitotta meg az estélyt. Károlyi társ. tanító szavalt, mely után Tóké Ernő református pap elmondta magas szárnyalású ünnepi beszédét. Ez estén leplezte le a kaszinó Barta Miklós arcképet ünnepélyesen. A leplező beszédet Huszt Aladár mérnök, a kör tiszteleti tagja tartotta. A jelenlevők a késő éjjeli órákban oszlottak szégyel. Magukkal vitték ama első március 15. emlékét, mely soha se is távozzék a körünkől.

— **Petrozsény füst utáni választói.** Folyó hó 19-én folyt le Petrozsényben a választás, melyen kilettek jelölve azok, akik Petrozsény községi választói közül a füst utáni országgyűlési képviselőválasztói jogot gyakorolják. Megválasztották Popa Dán és Vajna Tódor községi polgárokat országgyűlési képviselőválasztókká.

— **A répmag impregnálásáról.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület földmívelésügyi és növénytermesztő szakosztálya Kerpely Kálmán tanár elnöklésével ülést tartott, amelyen Rázsó Imre gazdasági akadémiai tanár tartott szakelőadást a répmag impregnálásáról és ennek gazdasági jelentőségéről. Az értekezletről szóló tudósítást részletesebben áttanulmányozva nekünk még volna néhány szavunk a tárgyról, mert mintha kis konkurrencia-izt éreznünk ki a dologból. Az értekezleten ugyan is magkereskedők is vettek részt és pedig olyanok is, kiknél nem szerezhető be az impregnált répmag. Az értekezletnek olyan színezete volt, mintha azt a gazdák védelmére (?) tartották volna! Szép és nemes szándék, de talán nem is volt rá szükség, mert az impregnált répmag, melyet Mauther Ödön budapesti magkereskedő hoz forgalomba határozottan sokkal jobb a nem ipregnálnál. Az impregnált répmag 11 év óta elért sikereit nem lehet tudományos

értekezletekkel kisebbiteni, mert azt ez ellen védi ezer meg ezer gazda, kiknél éveken át mindig jelesen vált be.

— **A piski—petrozsényi vonal kibővítése.** Nincsen a magyar államnak a vonalszakasz hosszúságához mérten nagyobb teherforgalmu vonala, mint a piski—petrozsényi. Ennek a forgalomnak gócpontja Petrozsény, honnan naponként több száz koci szent és fát szállítanak el. Az ide irányuló áruforgalom is érhető, amennyiben kereskedelmi és egyéb szükségleti cikkek kivül az élelmicikkek az egész Zsilvölgy részére behozatal után nyernek fedezetet. Tudvalegy dolog tehát, hogy mily nagy a forgalom ezen a vonalon, különösen áruforgalom tekintetében. Ebből magyarázható az a hallatlan eset, hogy országunk egyik legvirágzóbb és legtekintélyesebb kohászata hónapokig volt kénytelen szünetelni, mivel az államvasutak nem voltak képesek kokszot szállítani. Az államvasutak vezetősége, úgy látszik, levonta ezekből az anomáliákból a következtetéseket és miként biztos forrásból értesülünk, elhatározta a nevezett vonal kibővítését, úgy, hogy a meglévő vonal mellé parallel vonalat épít. Az építés akként tervezetik, hogy ugyanazon alépítményen haladjon a parallel vonal Livádiáig, ott elvált a régi vonaltól és csak kerülő után egyesül vele ismét Baniczán, hogy parallel haladjon tovább Lupényig. Ebben az ügyben egy szakértők és érdekeltekből állott nagy bizottság működött itt több napon át. A terv megvalósulása esetén óriási gazdasági jelentőséggel bírna, de természetesen az építésre indító okok mellett nagy súlyként eszt a mérlegbe a hadvezetőség szava is, mely nagyfontosságú hadi utak jelentette ki a vonalat. Forgalmi akadály ezentul teljesen ki lesz zárva, amennyiben Petrozsény, Lupény és Vulkán állomásán állandóan lesz 600 waggon készletben, továbbá egyidejűleg kibővíti a hátszegi és baniczai állomásokat is, úgy, hogy ezen a vonalon és állomásokon is állandó rendelkezésre álland újabb 600 waggon a forgalom lebonyolítására. A petrozsényi rendező pályaudvar kibővítésének előmunkálatai már megkezdtek, amennyiben az e célra szükséges földeket a kisajátítási eljárás mellőzésével egyezség útján megszerezték. Erre a kibővítésre is már égető szükség volt.

— **Erdély rendező pályaudvara vármegyénkben.** Örömmel vettük a tervezésnek hírt, mely arról szól, hogy Erdély rendező pályaudvarát Hunyadvármegyéből, még pedig Piskire helyezik át. Ertesülésünk szerint ugyanis óriási mértékben ki fogják építeni és bővíteni a piskii pályaudvart Tompa felé háromszög alakban annyira, hogy ennek a nagy célnak és rendkívül fontos rendeltetésnek megfelelően. Az államvasutak terve ugyanis az, hogy a felépítés után Erdély összes vonatait a piskii pályaudvaron rendezzék. Maga az építés óriási költségbe fog kerülni és mintegy másfél millió koronát fog kitenni. Ez a hír természetesen Piskire

Gaál uram, amikor kinevette magát, elkomolyodva verte ki a pipája hamvát:

— Aztán, Eszti, ha rám kerül a sor, csak szólnál bátran. Eljöhetsz ide főzni, gazdasszonykodni, szívesen látlak.

— Soká lesz az — mondta Eszti és mert Gaál uramnak már nem nyilallott lábában a közsvény, befogatott a bőrfedelűbe és elment másfelé, a hol gondolta, hogy szükség van reá.

Történt, történt . . . történt, hogy Szaploneczay Pál főszolgabíró a vármegyénkben őszi agárárszákör meghílt, ágnak dőlt és már hallani vélte a halál csizmáinak a nyikorgását az ambituson. Akkor aztán nagyon elszomorodott, mert volt egy tíz éves fia, a Pali, aki az ő elmulásával olyan egyedül marad ezen a nagy világon, mint egy falevél. A halálsejtelmek gyötörték éjjel-nappal és mikor már épen a küszöbön állott a kaszás, tolat, tintát, papirost kért és elgyengült kezével írni kezdte amint következik:

„Nagyságos Csákányi Eszter kisasszonynak, ibi-ubi. Midőn ezen soraimat olvassa, Eszti kisasszony, már nem vagyok az élők sorában. A sir szélén azon vallomásommal tartozom, hogy egész életemben mindig, mindig csak magát szerettem. Meghazasodtam, megvénültem, de az a láng, amely szívemben ön iránt lobogott, mindig egyformán meleg volt. Hogy halálomban is önre gondolok, bizonyítja az, hogy megkérem, hogy törődjön egy kissé árván maradt fiacskámmal, Palikával. A siron tul is az ön Szaploneczay.”

Lepecsételte a levelet a cimerez gyűrűjével, aztán rábizta egy hűséges emberére. Elment a levél, Szaploneczay pedig még azon az éjszakán meghalt.

Harmadnapra egy bőrfedelű koci gurult be a Szaploneczay elárvult udvarába. Sirva szállott le a kocsiból Eszti kisasszony és ráborult arra a szőke fiacskára, akit az udvaron talált.

— Te vagy a Palika? — kérdezte és sirt, mint a házerész.

Eközben a hagyatékkal is elkészültek a hivatalos emberek. Három tajtékipa maradt a megboldogult után, leszámítva az adósságokat. A pipákat Eszti a hintó ládájában helyezte, Palikát pedig felültette maga melle.

— Most már az én fiacskám leszel — mondta sirva, nevetve és elment a hintó.

Az esztendőök röptültek, mint a saskeselyűk.

Szaploneczay Pál jogász lett és a bőrfedelű koci most már nemcsak a mi vármegyénkben járt Eszti kisasszonnyal, hanem feltűnődzett az a pesti országúton is. Sűrűn látogatta a nevelt fiát Eszti kisasszony. De hát hogye látogatta volna, amikor olyan nagyon szerette, mintha édesfia lett volna. A nevelés felemésztette vagyonkáját. Ha háromszor annyi lett volna az a vagyonka, Eszti kisasszony szívesen ráköltötte volna azt is a fiura.

Vidám, mulató jogászgyerek volt Pali. Bizony nem igen tudta, számította, hogy nem a maga jussát költi. De hát Eszti kisasszony nem is nagyon mondta azt neki soha. Ellenkezőleg, mindig arra biztatta:

— Palikám, ne sajnálj magadtól semmit. Addig élünk, a míg fiatalok vagyunk. Aztán ugys megvénülünk.

Igy beszélt a szegény bolondos vén leány és Palika nem hagyta magát kéretni. Elköltötte bizony ő mindazt, amire nénikéje megkérte. Ha elfogyott a pénz-

magja, segített magán, csinálta nyakra-főre az adósságot.

— Majd eljön a néni és kifizeti — mondta a hitelezőknek.

És a néni el is jött és egy darabig fizetett is, amig győzte. Csakhogy odahaza lassan nagyot fordult a világ. A néni most már azon a ponton volt, hogy akkor se lett volna otthona, ha akarta volna. Könnyű szívvel adott tul a birtokán. Hisz addig se vette valami sok hasznát, béröl volt állandóan benne, ő pedig idegenben, atyafiaknál élt husz esztendeje. Csakhogy az atyafiság is kezdett megfogyni. Egyik-másik helyről már el is küldték a néni, mert mindenféle kérésekkel állott elő. Az öreg Gaál szinte kidobta:

— Váltót írjak alá neked, te boszorkány? — ordította magából kikelve a vén ember. — Hát már megbolondult az egész világ?

A néni ridiküljében mindig volt egy üres váltó, amelyre aláírást kért. Nehol teljesítették a kérést, más-hol, legtöbbször kinevelték . . . Palikának pedig, hogy nőtt a bajusza, mindig több és több pénz kellett. A néni már nem győzte előteremteni és ekkor következett el az a nagy baj, amelyről csak suttyva szókas beszélnei. A szegény öreg néni — Palitól épen sürgőnyt kapott, — idegen neveket pingált egy váltólapra és a pénzt sietve elküldte Palikának. Aztán felvette legszebb ruháját, ha ugyan volt még olyan a régi kopott rongyok között és szívbe gölyöt küldött. Egy pár sor írást hagyott hátra csupán:

— Ha Palika is úgy akarja, tegyék mellém a kopersóba azt a három pipát, a Pali örökségét.

És ezen a bolondos kívánságon némelyek nevettek, mások könyeztek a vármegyénkben.

K. Gy.

nézve örvendetes elsősorban, lesújtó azonban a dévaiakra nézve. Ime, ha annak idején a városi tanács nem ijed meg és nem félti becses tüdejét a mozdonyok füstjétől és fűleit az éles fűtőköztől, úgy ma a kormányának ez az elhatározása az ország első városai közé emelte volna Déva városát. Annak idején ugyanis Dévára akarták a rendező pályaudvart, a javító műhelyt stb. helyezni, de a magisztrátus rövid látása s egy-két befolyásos ur érdeke meghiusította ezt a tervet s vármegyénk székhelye a haladásnak a fejlődésnek ettől a hatalmas emeltyűjétől és garanciájától mindenkorra elesett. Így bosszulja meg magát egyesek önzése s a közdolgok intézőinek maradisága.

— Petrozsényi község képviselőtestülete csütörtökön f. hó 21-én d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, melyen az előző közgyűlés határozatainak végrehajtásáról szóló jelentés tudomásulvétele után a kir. járásbírói épület tervezetét és 150.000 koronában előirányzott költségvetését pótlólag az igazságügyminiszterhez felterjesztetni; — a villamos világításra vonatkozó szerződést a kereskedelemügyi miniszter leiratában foglalt módosítással névszerinti szavazás mellett egyhangulag elfogadta s 15 napi közzsemklere tétel után jóváhagyás végett felterjesztetni rendelte a közgyűlés. Az Ullmann-Dombora-Gerbert-féle házlatok déli (vasutfélőli) határánál az utca, illetőleg építkezési vonalat megállapította; a Petrozsényi csatornázási tervezetet napirendről levette a közgyűlés, mely a póttárgysorozatba felvett pár jelentéktelen folyó ügynek az előjárósági javaslat értelmében történt elintézése után 1/2 órákor véget ért.

CSARNOK.

Virágkötészet.

Vélekednünk kellene, hogy a természet nem tartozik a divathoz alkalmazkodni, de azért ez így van, még pedig a természet legbájosabb gyermekeivel — a virágokkal! — A virágokat is alavetjük különböző divatoknak, legyenek a kertben, legyenek mint ékesség vagy a virágkötészetben; utóbbi különösen sokszor változza formáját és színét. A mostani divat a természetes, mindegyesre a jobb, mert finom természetes izlés rejlik benne. A míg a sodrony csak néhány évvel azelőtt még a virágkötészetben nagy, sőt a legfontosabb szerepet játszott, mivel az összes virágok csokrokhoz rövid szárra vágva sodronnyal keresztszúrva csak sodronyszárral használtattak és sűrű összeállítások természetellenes formákban csináltattak, aminek ugyancsak művészi munkák közé nem számíthatók, mivel a virágok természetes sajátosságuk nem juthatott kifejezéshez, és mivel őket rendszerint kemény papírkézelőkbe kellett dugni, — addig a mai modern izlés fokozódó módon a valódi természetes virágkötészetet karolja fel. A mai modern csokrok csakis hosszúszerű virágokból készülnek, a virágok valódi formájával szabad, kecses, könnyű módon valóban művészi kötéssel és nem sűrű csomóba összerakva; a süvegalaku tölesérkézelők helyett ma csipkék és szalagok könnyen, elegánsan díszítik, ahogy azt azelőtt sejtetni sem lehetett. Az ilyen mű munkákhoz azonban az azelőtt csokorkötéshez tenyésztett virágok nem adtak alkalmas anyagot, mert rövidszáruak voltak, s miután az utóbbi években a hangulat határozottan a sodronykötés ellen fordult, a tenyésztést olyan növényekre kellett átvinni, melyek virágaikat hosszú száron hordják. Mint ilyenek a legalkalmasabbaknak a szabadföldi évelők találtak, azután a remontán szegfűk és az újabb tenyésztési theahybridrózsák; még a szegény márciusi ibolyáktól is hosszú szárat kívánunk, mert nem akarjuk őket nélkülözni.

KÖZGAZDASÁG.

Ipari alapítások.

Az újabb iparfejlesztési mozgalmakról érdekes áttekintést közöl „A Hítel” legújabb száma, a melyből a következőket vesszük át:

A textilipar terén megemlítendő, hogy Pozsony város csak e héten adott el Prieb János örökösei morehensterni (Tannenwald mellett, Csehországban) cégnek 64.000 négyszögletes városi telket egy makkofonó gyár alapítására. Tatatóvárosban Anselm Heinzel dietersbachi (Halbstadt mellett, Csehországban) cég 300 szövőszékkel textilgyárat létesít, mely kikészítő és festő-teleppel is el lesz látva. Székelyudvarhelyen Rapolli és Tóth,

valamint Barcsay és társai cégek szövőgyárat létesítenek, mely egyelőre vászonneműek, háziipari szőttek és nyári ruhaszővetek gyártásával fog foglalkozni. Budapesten az A. Schwartz & Co. bécsi cég női kelmészővő-gyárat tervez 500 szövőszékkel. Iglón Spanrafft I. kassai cég kötőszővőgyárat állít fel. Siposs Andor Gyula pedig Urvölgyön létesít fiók kötőszővőgyárat. Erzsébetfalván az Abelesz és Perlesz cég tervez szővő- és kötőgyárat. Pápán egy bécsi cég kendőgyárat tervez. Mosonban Fröllich Ignác bécsi gyáros tervez nagyszabású pamut-szalag-szővőgyárat. Sopronban egész sorát az új iparvállalatoknak tervezik. Így a Gebrüder Beck bécsi cég egyenruhapóztó-gyárat tervez. Ugyancsak Sopronban akarja újabban a Haas Fülöp és fiai cég a már régen tervezett magyar szőnyeggyárat felépíteni. A len- és kenderipar terén megemlítendő, hogy a földmívelésügyi miniszter Jászberényben tervez len- és kenderáztató-telepet, míg Érsekújvárott a Magyar kender- és lenipar r.-t. és a Gruschwitz és fiai neusatzli cég együttesen létesítenek nagy kender- és lenáztatót. A Bodrogközben az ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági védőszövetség lengyárat tervez. Székesfehérvárott kender- és lenkikészítő-gyárat épít, mely a harmadik e nemű gyár lesz az országban a késmárki és komáromi után. Temesvárott nagy selyemgyárat tervez a Kohn és Társa cég, mely mögött más osztrák érdekeltek is állanak. A Silberberger és Hofmann cég, melynek Iglón van textilgyára és pamut-vászonárúját eddig Csehországba küldte, most Budán épít nagyobb fehérítőt, mely egyidejűleg bérfehérítő is lesz. A kereskedelmi minisztériumhoz több osztrák textiliparos folyamodott állami támogatásért, hogy itt textilipari gyárat létesítsenek. Így többek között Wilh. Beck & Söhne cég posztó- és ruhagyárat, M. B. Neuman & Söhne vászongyárat terveznek. Ezek és más hasonló kérvények most várnak tárgyalás alatt. (Vége köv.)

Felölös szerkesztő: Zádory Károly.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Szám 640 -- 907. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A hátszegi kir. jbiróság mint tkvi hatóság Lobstein Antal vhajtatonak Lázár Ábrahám né v. hajtást szenvedő elleni vhajtási ügyében közhírre teszi, hogy Nuszbaum Zsigmond árverési vevő fizetési késedelmé tolytán Hítelbank részvénytársaság kérelmére nevezett árverési vevő által 1906. évi május hó 25-én megtartott árverésen megvett Lázár Ábrahám né szül. Salamon Rozáli vhajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék puji kir. jbiróság területéhez tartozó Lupény községi 511 sz. tjkvben A + 2 rsz. 207/5/1/b hrsz. a. felvett egész ingatlanát az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben megállapított 1025 kor. kikiáltási árban az 1907. évi április hó 9 napjának d. e. 10 órákor Lupény község előjárósága házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alól is elfogja adadni, késedelmes árverési vevő költségére és veszélyére.

Árverelni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben vagy a kormány által óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes birói letétben helyezését igazoló szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés napjától számított 30 nap alatt, a másikat 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival együtt a hátszegi m. kir. adóhivatal mint birói letétpénztárnál befizetni.

A megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál ugyisintén fentírt község előjárósága házána vagy a birói kiküldöttnél megtekinthetik.

Hátszegen. 1907. évi január hó 21-én.

A kir. járásbírósa mint tkvi hatóság.

Csiszér Gábor,

kir. albiró

ÉLŐKERÍTÉS.

GLEDITSCHIA, ÉLOSÖVÉNY.

Bármily talajban gyorsan fejlődik, sűrű, nagy töviseivel embernek és bármily állatnak ellentáll, kitart 70—80 évig, nevelhető oly sűrűn, hogy apró csirke, malac stb. sem mehet át; ez a legolcsóbb örökös áthatlan kerítés. Főelőnye még az is, hogy egész május közepéig a legjobb eredménnyel ültethető, mert a csemeték felásva jeges pincében tartatnak. Ezer darab 12 korona, rendesen ültetve 50 méter kerítéshez elég. Nyomatott ültetési és kezelési képes utasítást minden rendeléshez adok. Akinek élőkerítés nem felel meg, szállíthatók sodronyszövetek, a legtekélyesebb gyártmányt, olcsón 100, 150 és 200 cm. szélesség.

Szőlőlugas

minden háznak legszebb dísz, egy gyűjtemény 8 fajból 20 tő, egy tő 2—300 fűrtűt terem.

Szőlőoltványok

táblás ültetések és hiányok pótlására, 60 legkiválóbb bor és csomage-faj, szigorúan válogatott, tökéletes forradásu

és fajtisza, dugyőkerü példányok.

Delaware sima vessző, minden szál megfakad, csak az a legnemesebb faj, melyből én 18 év alatt 40 holdat ültettem, 35 hektót terem holdanként, bora édes, erős, oltani, permetezni nem kell és kezeléséhez semmi tudomány sem kell ezért ellensége sok tudományos szőlőintéző.

Bővebb leírást és képes árjegyzéket tanulságos tartalommal és mindenhez teljes tájékoztatóval ingyen és bérmentve küld:

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos, Nagy-Kágya.

Levelezés minden nyelven.

FÜSTÖLT HUSAK u. m. sonka, oldalos, szallona stb. jutányos árban kaphatók

Braun András, pék mesternél Petrozsényben.

Uj üzlet.

Petrozsényben a fő-utcán Gruber-féle házban

butor és kárpitos

műhelyt nyitottam, hol kárpitos munkák javítását jutányos áron eszközölk.

Goldstein Albert,
kárpitos és butorraktáros.

Dévai Takarékpénztár R.-T.

Jelzálogi-kölcsönök olcsó kamattal mellett.

A dévai Takarékpénztár zálogjogi bekebelezés mellett törlesztést és kamatot magukba foglaló félévi részletfizetést mellett kölcsönöket engedélyez 500 kor.-tól kezdve feljebb bármily összegig.

Lejáratí idő 10 évtől 50 évig terjedhet.

A kamattal 5 1/2%

Feltétel, hogy az ingatlan záloglevél kibocsátására a törvényes fedezetet nyújtani képes legyen. Közvetítőre szükség nincs. Minden nemű felvilágosításokkal az intézet készséggel szolgál. Ide vonatkozó üzleti szabályzatok nyomtatásban a közönség rendelkezésére bocsátanak. Az intézet ügyvédi irodája a szükséges felvilágosítás mellett az okmányok beszerzését is magára vállalja, így a hitelt kereső fél megmenekedhetik azon gyakran igen sokra menő költségektől, melyek a hitelközvetítés folytán a kölcsönkérőre háramlanak.

Dévai Takarékpénztár Igazgatósága.

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-Fehér megye.

100 KAT. HOLD.

Községi szőlőványok.

2 millió szőlőtápanyag.
Európai és amerikai szima és gyökéres szőlővesszők stb. Argyazék és művelési utasítás ingyen.

80.000 gyümölcsfa olvány
1 millió gyümölcstápanyag.
1 millió ékeztetési cseméje.
Szárazfák, szőlőfák, Rozsok, boggyógyümölcsök stb.

EGYESÜLT FA- és SZŐLŐTUNYISKOLAI FISCHER ÉS TÁRSA, és AMBROSI M.

RETHY BÉLA APOTHEKER

PEMETE BONBONS

BÉKÉSCSABA

PREIS 60 Heller.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **Réthy-féle cukorkánál**

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

I doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Hirdetmény.

Van szerencsénk igen tisztelt részvényeseink tudomására adni, hogy a múlt év július 19-én kibocsátott részvényekre még hátralévő 70% befizetése **f. év április 1-én** kezdődik, mely időponttól kezdve a jegyzett részvények után minden hó 1-én 10%, illetve

részvényenkint 10—10 korona

fizetendő.

A befizetések a „Petrozsényi takarékpénztár r.-t.”-nál teljesítendők, a hol az ideiglenes elismervények az I. részlet befizetése után kiadatnak. —

Petrozsény, 1907 március 15.

Petrozsényi villamossági részvénytársaság.

Egy butorozott szoba
KIADÓ

Özv. Gaáli Antalnénál Petrozsény.

Krausz József

óra, kerékpár, varógép
és gramophon raktára -

PETROZSÉNY.

Óra, ékszerjavító műhely jótállás mellett.

GRAMOPHONOK kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. —

Választék legújabb felvételű gramophon lemezek és fonográf hengerekben. —

ELVÁLLAL acetylen világítás teljes berendezéseket jótállás mellett. —

Valamint azokhoz égők, üvegek és csapok mindig raktáron kaphatók —

ÓRÁK és ÉKSZEREK

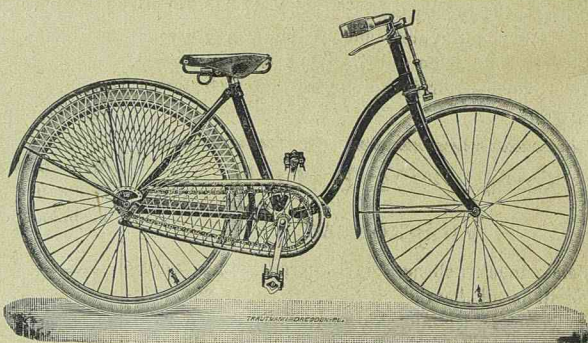
legjutányosabb áron és

jótállás mellett kap-

hatók. —

KERÉKPÁROK csakis jó és elsőrendű minőségűek, amik kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. —

Ugyiszintén ezekhez való alkatrészekből állandó nagy raktár van készletben. —

Szemüvegek, orrcsipek, továbbá hő- láz- és szeszmerők nagy raktáron.

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. közönségének tisztelt tudomására adni, hogy 1893. év óta fennálló **papirkereskedésem** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégítem. **Tanszerek, rajz- és íróeszközök** nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb, kereskedésemben jutányos áron kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultúra tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmeszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSZET.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva **könyvkötészetet** rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkákat teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:
FIGULI ANTAL.